

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 139/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. marca 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. P. Š. a A. Š., obaja P., zastúpených advokátom JUDr. J. H., P., pre namietané porušenie ich základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Partizánske č. k. 6 C/7/2009-131 z 8. októbra 2012 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17 Co/370/2012-144 z 11. decembra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. P. Š. a A. Š. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. februára 2013 doručená sťažnosť Ing. P. Š. a A. Š., obaja P. (ďalej len „sťažovatelia“), pre namietané porušenie ich základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového

protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Partizánske (ďalej len „okresný súd“) č. k. 6 C/7/2009-131 z 8. októbra 2012 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 17 Co/370/2012-144 z 11. decembra 2012.

Z obsahu sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 6 C/7/2009 o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam... vystupujú sťažovatelia v procesnom postavení odporcov v 1. a 2. rade.

Na základe návrhu Pozemkového spoločenstva – urbáru S. (ďalej len „navrhovateľ“) z 12. septembra 2012 okresný súd uznesením č. k. 6 C/7/2009-131 z 8. októbra 2012 nariadil predbežné opatrenie, podľa ktorého sú sťažovatelia povinní zdržať sa akéhokoľvek konania smerujúceho k ťažbe dreva na nehnuteľnostiach... až do právoplatného skončenia konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 6 C/7/2009, a to z dôvodu, aby nedošlo k nenapraviteľnej majetkovej ujme na týchto nehnuteľnostiach. Proti uvedenému rozhodnutiu okresného súdu podali sťažovatelia odvolanie. Krajský súd uznesením č. k. 17 Co/370/2012-144 z 11. decembra 2012 uznesenie okresného súdu potvrdil.

Sťažovatelia namietajú, že navrhovateľ nie je aktívne vecne legitimovaný na podanie takéhoto návrhu, pretože on ani jeho právny predchodca nikdy neboli vlastníkmi dotknutých nehnuteľností; tieto do augusta 1951 vlastnili konkrétne fyzické osoby. Sťažovatelia považujú rozhodnutie okresného súdu za nevykonateľné a nerealizovateľné, pretože vychádzajúc z kategorizácie pozemkov okresný súd zakázal sťažovateľom ťažiť drevo aj na trvalých trávnatých porastoch a na ornej pôde. Absentuje tu vecná súvislosť s právnym vzťahom, pretože medzi účastníkmi konania dosiaľ žiadny právny vzťah nebol.

Sťažovatelia v petite sťažnosti žiadajú, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že uznesením okresného súdu č. k. 6 C/7/2009-131 z 8. októbra 2012 a uznesením krajského súdu č. k. 17 Co/370/2012-144 z 11. decembra 2012 bolo porušené ich základné právo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania. To znamená, že ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

K námietke porušenia základného práva sťažovateľov vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením okresného súdu č. k. 6 C/7/2009-131 z 8. októbra 2012

Z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ochrana ústavou, ale aj Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jeho dodatkovými protokolmi garantovaných práv a slobôd nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú v zmysle čl. 144 ods. 1 ústavy pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom. To znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a slobôd a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom opravných prostriedkov, resp. iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže (resp. mohol) domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. II. ÚS 13/01, I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07). Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (napr. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd, naopak čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých sťažovateľovi dostupných a účinných prostriedkov nápravy (I. ÚS 146/09). Okrem toho zásada subsidiarity reflektuje aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Keďže proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu podali sťažovatelia odvolanie, o ktorom odvolací súd aj rozhodol, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

K námietke porušenia základného práva sťažovateľov vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu č. k. 17 Co/370/2012-144 z 11. decembra 2012

Ako už bolo uvedené, ústavný súd nie je oprávnený zasahovať do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ak tieto môžu (prioritne) poskytnúť ochranu tvrdenému porušeniu základných práv a slobôd sťažovateľov.

Keďže napadnutým rozhodnutím krajský súd potvrdil procesné rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým tento dočasne upravil pomery účastníkov (t. j. zaviazal sťažovateľov zdržať sa konania spočívajúceho v ťažbe dreva z dôvodu, aby nedošlo k nenapraviteľnej majetkovej ujme na nehnuteľnostiach, ku ktorým sa navrhovateľ domáha určenia vlastníckeho práva), avšak v merite veci dosiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté, ústavný súd dospel k záveru, že sťažovatelia majú stále možnosť domáhať sa ochrany ich základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu pred všeobecnými súdmi, a to využitím procesných prostriedkov obsiahnutých v Občianskom súdnom poriadku.

Okrem toho súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, resp. právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavnoprosesné princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. princípy spravodlivého súdneho konania vyplývajúce z čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07, III. ÚS 218/07, III. ÚS 70/08, III. ÚS 465/2011).

Keďže v danom prípade treba hodnotiť sťažnosť v tejto časti ako predčasne podanú a tiež niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľov podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ústavný súd ich sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú a zároveň ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marec 2013